

Klimatriksdagens årsmöte 2026-04-26

Plats: Digitalt möte via Zoom

1. Mötets öppnande

Mötet öppnades av Linn Rabe, ordförande.

2. Val av ordförande och sekreterare för årsmötet

Mathilde Rehnlund valdes till årsmötesordförande och Anna Lööv till årsmötessekreterare.

3. Fastställande av röstlängd

Göran Gustafsson redogjorde för antalet röstberättigade deltagare på det digitala mötet: 33 röstberättigade deltagare. Röstlängden fastställdes i enlighet med förteckningen.

4. Val av protokolljusterare och rösträknare

Till protokolljusterare, tillika rösträknare, valdes Anne Svare och Cecilia Chastanier Karlsson.

5. Fråga om mötet har utlysts på rätt sätt

Årsmötet konstaterade att så hade skett.

6. Fastställande av dagordning

Årsmötet fastställde dagordningen. Två övriga frågor anmäls till punkt 17
Övriga frågor.

7. a) Styrelsens verksamhetsberättelse för 2025

Linn Rabe föredrog kortfattat Verksamhetsberättelse 2025, med fokus på vad som uppnåtts i förhållande till Verksamhetsplan för 2025.

Klimatriksdag 2025 samlade 400 deltagare från hela landet, 28 medverkande organisationer och avslutades med en gemensam appell. Projektet Medborgakraft i klimatpolitiken avslutades och handboken för Klimatrådslag gavs ut. Arbetet med Klimatval 2026 inleddes. Under 2025 hade föreningen drygt 500 medlemmar med ett stort ideellt engagemang med många arbetsgrupper samt samarbeten med andra organisationer.

Beslut: Verksamhetsberättelsen godkändes och lades till handlingarna.

7. b) Styrelsens förvaltningsberättelse inkl. ekonomisk redovisning för 2025

Agneta Liljestam, ekonomiansvarig, föredrog förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning för 2025, samt svarade på frågor. Årets resultat var 275.492 kr. Eventet Klimatriksdag 2025 gick med ett överskott om ca 50.000 kr.

Beslut: Förvaltningsberättelsen med årsbokslutet lades till handlingarna.

8. Revisionsberättelsen för 2025

Agneta Liljestam föredrog revisionsberättelsen. Revisorerna tillstyrker att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, samt att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Beslut: Resultaträkningen och balansräkningen för 2025 fastställdes.

9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen avser

Beslut: Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2025.

10. Fastställande av medlemsavgifter för 2027

Agneta Liljestam föredrog styrelsens förslag (oförändrade medlemsavgifter).

Beslut: att medlemsavgifterna för 2027 ska vara:

300 kronor för enskild medlem eller 500 kronor för den som vill stödja föreningen med en högre medlemsavgift. 100 kronor för enskild medlem med låga inkomster. 1 000 kronor för små ideella föreningar. 4 000 kronor för stora ideella föreningar.

11. Fastställande av verksamhetsplan och budget för 2026

Verksamhetsplanen för 2026 föredrogs av Torbjörn Vennström.

Budgetförslaget för 2026 och en indikativ budget för 2027 föredrogs av Agneta Liljestam.

Beslut:

Årsmötet antog enhälligt Verksamhetsplan 2026.

Årsmötet godkände föreslagen Budget 2026 och indikativ Budget 2027.

12. Val av ordförande

Valberedningens förslag för hela styrelsen föredrogs av Gerd Johnsson-Latham.

Beslut: Linn Rabe valdes till ny ordförande.

13. Val av övriga styrelseledamöter samt suppleanter

Beslut: Följande personer valdes till styrelsen.

Ledamöter:

Adam Leckius (omval)

Cecilia Chastanier Karlsson (omval)

Cecilia Emanuelsson (omval)

Charlotta Brask (omval)

Jan Lindblad (omval)

Kim Sandefeldt (omval)

Lisa Bydler (nyval)

Magda Brättemark (nyval)

Torbjörn Vennström (omval)

Suppleanter:

Anna Fogdell-Hanh (nyval)

Bo Franzen (omval)

14. Val av revisor/er

Beslut: Jonas Bane och Karin Sundby valdes till förtroendevalda revisorer (nyval).

15. Val av valberedning

Beslut: Följande personer valdes till valberedning:

Gerd Johnsson-Latham (omval)

Christer Gullberg (nyval)

Jenny Mark Ketter (nyval)

Helena Nilsson (nyval)

Elena Björkenäng (nyval)

Gerd Johnsson-Latham utsågs till sammankallande.

16. Behandling av styrelsens förslag och i rätt tid inkomna motioner

16. a) Styrelsens förslag till ändring i stadgarna (bilaga 1)

Torbjörn Vennström redogjorde för styrelsens förslag.

Årsmötet beslutade, med erforderlig majoritet, att ändra stadgarna i enlighet med styrelsens förslag, med följande ändring: ordet ”folkets” ersätts med ”människors”.

16. b) Motioner (bilaga 2)

Motion 1: Det kommunala vetot - en säkerhetsventil mot påtvingad samhällsutveckling

Linn Rabe redogjorde för motionens yrkanden. Ivar Backlund gav en kort kommentar och gjorde följande särskilda röstförklaring: Motionären hade

förslag på ändringar av de respektive tre att-satserna till följande, som inte kom att behandlas av KR årsmöte:

1. att det kommunala tillstyrkandet vid vindkraftsetableringar och det lokala planmonopolet ska försvaras och utvecklas som demokratiska och ekologiska säkerhetsventiler mot påtvingad samhällsutveckling,
2. att Klimatriksdagen som sin ståndpunkt fastslår att lokalt och demokratiskt inflytande över mark, vatten, energi, råvaror, ekosystem och livsmiljöer ska försvaras och utvecklas, samt att frågan om hur kommuners inflytande vid gruvetableringar kan ges starkare och mer bindande verkan bör behandlas vidare inom Klimatriksdagens demokratigrupp,
3. att politiska och rättsliga förändringar som syftar till att begränsa, försvaga eller urholka det kommunala tillstyrkandet vid vindkraftsetableringar eller det lokala planmonopolet bör avvisas

Linn Rabe redogjorde för styrelsens yttrande över motionen.

Årsmötet beslutade att motionen anses besvarad med 24 röster; 1 person röstade för att anta motionen.

Motion 2: Aktiebolagslagen och upprepbarhet över generationer

Linn Rabe redogjorde för motionens yrkanden. Ivar Backlund gav en kort kommentar.

Linn Rabe redogjorde för styrelsens yttrande över motionen.

Anna Lööv yttrade sig över motionen och kom med ett alternativt förslag att motionen anses vara besvarad.

Årsmötet beslutade att motionen anses vara besvarad med 24 röster; 1 person röstade för att anta förslaget.

Motion 3: Tillräcklighet som mål - upprepbarhet över generationer som prövningsprincip.

Linn Rabe redogjorde för motionens yrkanden. Ivar Backlund gav en kort kommentar.

Linn Rabe redogjorde för styrelsens yttrande över motionen.

Årsmötet beslutade att motionen anses besvarad med 20 röster; 1 person röstade för att anta motionen.

Motion 4: Information till oppositionspartierna om EPBD

Linn Rabe redogjorde motionen och för styrelsens yttrande över motionen.

Årsmötet beslutade att motionen anses besvarad med 18 röster; 2 personer röstade för att anta motionen.

Motion 5: Ta ställning för minskad produktion och konsumtion

Linn Rabe redogjorde för motionens yrkanden. René Mortensen gav en kort kommentar.

Linn Rabe redogjorde för styrelsens yttrande över motionen.

Årsmötet beslutade att motionen anses besvarad med 13 röster; 2 personer röstade för att anta motionen.

17. Övriga frågor

Följande frågor väcktes under årsmötets gång.

Torbjörn Vennström informerade årsmötet om En kväll för tågtrafiken. Det behövs fler eventvärdar och även reklam, se posters som finns att skriva ut från hemsidan.

René Mortensen informerade om en politikerdialog i Karlstad. Granska gärna din lokala kommuns energi- och klimatplaner, de är ofta undermåliga.

18. Avslutning.

Linn Rabe tackade avgående styrelseledamöter för deras viktiga insatser med varsin gåva till valfri organisation (det blev till Klimatriksdagen respektive Unicef).

Linn tackade även valberedningen och presidiet för deras insatser genom en gemensam gåva till Framtidsjorden.

Mathilde Rehnlund tackade för engagemanget under årsmötet.

Mathilde Rehnlund

Mötesordförande

2026-05-11

Anna Lööv

Mötessekreterare

2026-05-11

Cecilia Chastanier Karlsson

Justerare

2026-05-11

Anne Svare

Justerare

2026-05-11

Bilaga 1

Styrelsens förslag till ändring i stadgarna

Motivering: Styrelsen föreslår en utvecklad formulering som tydligare speglar de värderingar som ligger till grund för föreningens arbete och drivkraft.

Nuvarande formulering i §2 (fastställd 2016)

”Vi tar klimatvetenskapens varningar på största allvar. Temperaturökningarna måste begränsas till 1,5 grader. Vi stödjer lösningar som utgår från alla människors lika värde och rättigheter, samt tar hänsyn till rättvisa och utrotande av fattigdom. Detta enligt Parisavtalets (COP21) artikel 2, FN:s allmänna deklARATION om mänskliga rättigheter, samt FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling.”

Förslag till utvecklad värdegrund (till stämman 2026)

”Klimatriksdagen tar forskningens varningar om klimatförändringar, utarmning av ekosystem samt överexploatering av naturresurser och arter på största allvar. Ekonomi, produktion och konsumtion behöver rymmas inom systemviktiga planetära gränser. Samtidigt ska alla människor tillförsäkras anständiga livsvillkor och ett gott liv baserat på fred, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. Klimatpolitiken bör dessutom förankras demokratiskt, på olika nivåer och genom olika metoder, i syfte att skapa folkets förtroende för och delaktighet i omställningen. Våra ställningstaganden baseras på Parisavtalet om klimatet från 2015, FN:s deklARATION om de mänskliga rättigheterna, samt FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling.”

Förslag till beslut: att stämman antar den utvecklade formuleringen av värdegrunden som ändring av stadgarna.

Bilaga 2

Motion 1: Det kommunala vetot - En säkerhetsventil mot påtvingad samhällsutveckling

Det kommunala vetot är en av få kvarvarande institutionella spärrar mot en utveckling där mark, vatten, el, råvaror och livsmiljöer i ökande grad underordnas överordnade industri- och omställningspolitiska mål.

I flera av EU:s industristrategiska ramverk – däribland CRMA, NZIA och de statsstödslogiker som samlas under IPCEI – framträder en utveckling där stabil tillgång till kritiska material, fossilfri el, vätgas och industriell infrastruktur görs till överordnade mål. I denna utveckling framstår Norden i praktiken som en råvaru- och energibas för en bredare europeisk industriell omställning.

Denna utveckling drivs inte enbart av EU:s institutioner. Den understöds också av svenska rikspolitiker, myndigheter, branschorganisationer och företag med direkta intressen i gruvbrytning, energiexpansion, datacenter och så kallad grön industri. Krav på att begränsa, reformera eller anpassa det kommunala vetot har under senare år framförts återkommande med argumentet att vetorätten bromsar utbyggnaden av elproduktion, gruvor, vindkraft, datacenter och annan industriell infrastruktur. Det kommunala vetot framställs därmed allt oftare som ett hinder för den gröna omställningen, elektrifieringen och den industriella utvecklingen, samtidigt som tillståndsprocesser beskrivs som alltför långsamma och i behov av att snabbas upp.

Men det som i detta språkbruk kallas hinder är i själva verket rättsstatliga och demokratiska skyddsmekanismer. Frågan gäller inte bara handläggningstider eller administrativa processer, utan var makten över mark, vatten, ekosystem och livsmiljöer ska ligga, och om lokalsamhällen fortfarande ska ha ett verkligt inflytande när projekt med mycket långvariga konsekvenser planeras.

Frågan skärps ytterligare av framväxten av nya mycket el- och resurskrävande verksamheter, inte minst AI-datacenter. AI-datacenter tillför en hög, koncentrerad och stabil belastning på elsystemet. De bör därför förstås inte bara som ännu en elanvändare, utan som en infrastruktur som låser in stora flöden av el, nätkapacitet, teknisk kompetens, halvledare, metaller, kylsystem, mark och investeringsmedel. De förstärker därmed trycket på ny elproduktion, nätutbyggnad, råvaruutvinning och snabbare tillståndsprocesser. De skärper också frågan om allokering och tillräcklighet: vilka användningar av energi och material som ska prioriteras, av vem, och enligt vilka kriterier.

Det som står på spel är inte bara hur AI-datacenter ska försörjas med el, utan vad samhället därmed väljer bort. När stora mängder el, effekt, nätkapacitet, mark, vatten, metaller, halvledare, kylinfrastruktur, teknisk kompetens och investeringsmedel binds upp i AI-datacenter, trängs andra prioriteringar undan. Samma resurser hade kunnat användas till sådant som tydligare stärker klimatansvar, materialhushållning, biologisk mångfald och samhällslig robusthet: energieffektivisering i byggnader och industri, värmepumpar, elnätsförstärkning för samhällsbärande funktioner, underhåll och livslängdsför längning av befintlig infrastruktur, reparation och återbruk, liksom skydd och restaurering av ekosystem. Frågan gäller därför också vilken samhällsbana som väljs. AI-datacenter pekar mot fortsatt uppskalning, högre energi- och materialgenomströmning, korta ersättningscykler och nya inlåsningar. Ett samhälle präglat av tillräcklighet skulle i stället prioritera lägre genomströmning, lång livslängd, reparerbarhet, robust grundförsörjning och ett uthålligt liv inom ekologiska gränser.

Om det kommunala vetot försvagas eller görs tandlöst öppnas vägen inte bara för fler enskilda

projekt, utan för en utvecklingsmodell där ekologiska skydd, lokal demokratisk förankring och frågor om tillräcklighet successivt trängs tillbaka. Då riskerar kommuner och lokalsamhällen att reduceras till mottagare av beslut fattade utifrån andra intressen än de långsiktiga villkor som råder i de landskap och ekosystem där konsekvenserna faktiskt uppstår.

I en sådan kontext fyller det kommunala vetot en viktig demokratisk och ekologisk funktion. Det är en institutionell motvikt mot en utveckling där avgöranden steg för steg flyttas bort från de platser, ekosystem och människor som direkt berörs. Vetorätten är ett av få verktyg som fortfarande kan säkerställa att frågor om mark, vatten, ekosystem, livsmiljöer, inlåsnings effekter och långsiktig upprepbarhet verkligen förankras där konsekvenserna uppstår.

Kommuners och invånares inflytande över sin bygd måste därför försvaras som en del av rättsstatens principer och får inte försvagas genom regler vars syfte är att göra lokalt motstånd svårare eller att driva igenom överordnade industri- och omställningspolitiska mål i elektrifieringens namn. När ekologiska och demokratiska skyddsmekanismer behandlas som hinder som måste rundas, försvagas eller avlägsnas, är det inte en utvecklingsväg förenlig med långsiktig hållbarhet eller med Upprepbarhet över Generationer.

Jag föreslår därför:

att Klimatriksdagen tydligt ska försvara det kommunala vetot som ett legitimt och nödvändigt verktyg för demokratiskt och lokalt inflytande över storskaliga projekt med stora och långvariga konsekvenser för mark, vatten, ekosystem och livsmiljöer,

att Klimatriksdagen ska motsätta sig politiska och rättsliga förändringar som syftar till att begränsa, försvaga eller göra det kommunala vetot tandlöst i elektrifieringens, omställningens eller den industriella accelerationens namn,

att Klimatriksdagen ska verka för att storskaliga energi-, gruv-, industri-, data- och infrastrukturprojekt också prövas utifrån långsiktig ekologisk bärkraft, resursåtgång, inlåsnings effekter, samhällelig tillräcklighet och lokal demokratisk förankring,

att Klimatriksdagen ska uppmärksamma hur AI-datacenter och annan mycket el- och resurskrävande datacenterinfrastruktur förstärker trycket på elproduktion, elnät, råvaruutvinning, kärnkraftsetableringar och försvagade skydds- och inflytandemekanismer.

Styrelsens yttrande:

Styrelsen delar motionärens betoning av vikten av demokratisk förankring, lokal delaktighet och långsiktiga ekologiska perspektiv i stora samhälls- och industribeslut. Samtidigt omfattar motionen flera komplexa sakområden där Klimatriksdagen idag inte har etablerade ställningstaganden eller ett pågående samlat arbete. Styrelsen bedömer därför att motionen i sin nuvarande form är för långtgående för att utgöra ett bindande uppdrag till organisationen.

Däremot ser styrelsen positivt på att frågorna lyfts inom Klimatriksdagens forum och att medlemmar som vill arbeta vidare med dem organiserar sig i relevant arbetsgrupp för att undersöka och utveckla konkreta förslag. Styrelsen uppmuntrar motionärer och andra medlemmar som är intresserade av frågan att söka sig till demokratigruppen.

Styrelsen föreslår att årsstämman anses motionen besvarad.

Motion 2: Aktiebolagslagen och Upprepbarhet över Generationer

Många av de beslut som formar energisystem, industri och resursutvinning fattas idag inom ramen för aktiebolag. Det gäller investeringar i gruvor, energiproduktion, infrastruktur och olika industriella utvecklingsvägar. Ofta fattas besluten av en liten krets människor i bolagsledningar och styrelser, ibland i multinationella bolag utan egentlig anknytning till den plats där projekten ska genomföras.

I praktiken styrs besluten främst av lönsamhet, avkastning och risk inom relativt korta tidshorisonter, medan de långsiktiga konsekvenserna bärs av andra. När besluten får följder för mark, vatten, ekosystem och lokalsamhällen över generationer är det inte rimligt att de bara prövas utifrån vinst och finansiell risk.

Detta gäller särskilt i en tid då beslutsfattare och lobbyintressen samtidigt försöker begränsa lokalsamhällets och medborgarnas inflytande, exempelvis genom återkommande försök att försvaga det kommunala vetot eller urholka regelverk som ska skydda vatten och ekosystem. Därför behöver ansvar för långsiktiga konsekvenser byggas in i själva beslutsramen, inte lämnas åt efterhandsgranskning eller lokalt motstånd.

I motionen Tillräcklighet som mål – Upprepbarhet över Generationer som prövningsprincip föreslås Upprepbarhet över Generationer (Tidssteg 3) som ett sätt att pröva om energisystem, infrastrukturer och resurskedjor kan upprätthållas och upprepas under 100–500 år utan att utarma resursbasen eller överbelasta ekosystemen.

En sådan fråga saknar idag en tydlig plats i bolagsstyrningen. Så länge aktiebolagslagen i praktiken definierar styrelsens och ledningens ansvar i huvudsak finansiella termer riskerar Upprepbarhet över Generationer att förbli ett mjukt tillägg snarare än en styrande princip.

Om principen ska få verklig betydelse måste den lyftas in i diskussionen om bolagsstyrning och aktiebolagsrätt. Det innebär att ansvar för resursbas, livscyklar, ekologiska gränser och konsekvenser över generationer behöver bli en del av hur bolagets intresse förstås och av hur styrelsens och VD:s uppdrag definieras.

Det handlar inte om att avskaffa ekonomiska bedömningar, utan om att komplettera dem med en prövning som tar hänsyn till tid, resurser och ekologiska gränser. Om samhället menar allvar med hållbarhet över generationer behöver också denna obalans synliggöras och på sikt korrigeras.

Jag/vi föreslår därför att Klimatriksdagen beslutar

1. att verka för att frågan om Upprepbarhet över Generationer (Tidssteg 3) lyfts in i diskussionen om bolagsstyrning och ansvar i näringslivet,
2. att verka för att aktiebolagslagen reformeras så att ansvar för långsiktig ekologisk hållbarhet och upprepbarhet över generationer blir en del av styrelsens och VD:s uppdrag,
3. att verka för att centrala begrepp i aktiebolagsrätten, såsom bolagets och ägarnas intresse, utvecklas så att flergenerationsansvar och ansvar inom ekologiska gränser uttryckligen omfattas,
4. att verka för att större investeringar och industriella vägval i aktiebolag prövas mot långsiktiga konsekvenser för resursanvändning, avfallsflöden, biologisk mångfald och klimat.

Styrelsens yttrande:

Styrelsen delar motionärens ambition att stärka långsiktigt ansvarstagande för ekologisk

hållbarhet och generationers livsvillkor i ekonomiska och institutionella beslut. De frågor som lyfts om bolagsstyrning, aktiebolagsrätt och ansvar inom ekologiska gränser är angelägna i ett bredare samhällsperspektiv.

Samtidigt konstaterar styrelsen att motionens yrkanden ligger utanför Klimatriksdagens nuvarande arbetsgrupper. Att driva frågor om reformering av aktiebolagslagen och bolagsrättsliga principer skulle kräva engagemang och särskild juridisk kompetens. Intresse har uttryckts bland ett par aktiva medlemmar som även besitter relevant kompetens.

Styrelsen ser positivt på att medlemmar som vill arbeta vidare med frågan initierar en arbetsgrupp. Om engagemang finns och någon/några anmäler intresse att förvalta frågan så ställer sig styrelsen bakom initiativet.

Styrelsen föreslår att årsstämman antar motionen.

Motion 3: Tillräcklighet som mål - Upprepbarhet över Generationer som prövningsprincip

Klimat- och miljöpolitiken fokuserar ofta på omställning av energisystem, industri och transporter, men alltför sällan på den mer grundläggande frågan om de system som byggs faktiskt kan upprätthållas och upprepas över generationer.

Här behövs både ett mål och en prövningsprincip.

Målet bör vara tillräcklighet: ett samhälle som långsiktigt ryms inom planetära gränser, med stabilt klimat och bevarad biologisk mångfald.

Prövningsprincipen bör vara Upprepbarhet över Generationer: frågan om energisystem, infrastrukturer och resurskedjor kan byggas upp, underhållas och förnyas igen och igen under 100–500 år utan att tära sönder resursbasen, överbelasta ekosystemen eller försvaga villkoren för kommande generationer.

Utän ett sådant perspektiv finns en uppenbar risk att dagens omställning bara ersätter ett ohållbart system med ett annat. Effektivisering, elektrifiering och teknikutveckling räcker inte som riktning i sig. Också frågor om begränsning, prioritering och långsiktig fysisk hållbarhet måste in i klimat- och miljöpolitiken.

Upprepbarhet över Generationer är inte ett ställningstagande för eller emot en viss teknik. Det är en teknikprövande princip. Den flyttar fokus från teknikstrider till frågan om en lösning faktiskt är förenlig med långsiktig hållbarhet inom planetära gränser.

Jag/vi föreslår därför att Klimatriksdagen beslutar

1. att verka för att tillräcklighet tydliggörs som ett övergripande mål för klimat- och miljöpolitiken, i betydelsen ett samhälle som långsiktigt ryms inom planetära gränser,
2. att verka för att Upprepbarhet över Generationer utvecklas och används som kompletterande prövningsprincip för energisystem, infrastrukturer och resurskedjor,
3. att verka för att större politiska och industriella vägval prövas mot frågan om de kan upprepas över generationer under 100–500 år, med hänsyn till resursanvändning, avfallsflöden, biologisk mångfald och klimatpåverkan,
4. att i sitt eget arbete och sina ställningstaganden börja använda denna prövningsprincip som analytiskt stöd.

Styrelsens yttrande:

Styrelsen delar motionärens uppfattning att tillräcklighet, långsiktighet och ekologiska gränser har en helt central plats i klimatomställningen.

Styrelsen lägger därför förslag till årsmötet om ändring av stadgan där vår värdegrund utvecklas så att den också innefattar ställningstaganden om att samhällsekonomin behöver reformeras så att den tillförsäkrar tillräckligt gott liv för alla inom planetens gränser

Klimatriksdagen arbetar redan idag med tillräcklighet genom befintliga medlemsinitiativ - i synnerhet arbetsgruppen för välbefinnande ekonomi, även om detta arbete idag är beroende av begränsade ideella resurser. Ytterligare insatser och initiativ uppmuntras.

Styrelsen konstaterar vidare att Klimatriksdagens nuvarande grund för policyutveckling i

första hand utgår från koldioxidbudget som övergripande analytiskt ramverk. När det gäller begreppet Upprepbarhet över Generationer ser styrelsen att det kan vara ett intressant komplement i vidare diskussioner, men att det i nuläget inte finns tillräcklig förankring eller metodutveckling för att införa det som styrande princip för organisationens arbete. Styrelsen menar därför att fortsatt utveckling av dessa frågor förutsätter ökat medlemsengagemang och uppmuntrar motionären, samt övriga intresserade, att bidra till nystart för arbetsgruppen för välbefinnande ekonomi.

Styrelsen föreslår att årsstämman anses motionen besvarad.

Motion 4: Information till oppositionspartierna om EPBD

Önskemål om att Klimatriksdagen ställer sig bakom info till oppositionspartierna i Riksdagen om EU-direktivet EPBD.

EPBD är ett direktiv som gäller alla medlemsländer om att energieffektivisera hela sitt bostadsbestånd i etapper ner till noll utsläpp 2050. Redan 2030 ska de sämst isolerade husen ha åtgärdats med 16% utslaget på hela beståndet och ytterligare 20 - 22% till 2035. Regeringen lämnade in en plan i december 2025 och senast den 29 maj i år ska EPBD vara del av svensk lag. Innan dess ska förstås samråd med alla riksdagspartier hållas samt information till media skickas ut. Men det är tyst.

Boverket som håller i genomförandet har nu publicerat sina planer som stannar vid 3,4% till 2030 och 5,1% till 2035, det är allt, sen 0 fram till 2050. Argumentet är att Sverige redan kommit långt jämfört med andra EU-länder, men EU-bostäder i snitt förbrukar 40% av den energi som används på uppvärmning, medan den siffran i Sverige är 60%. Och ca 1/3 av våra bostadshus har fjärrvärme, vars tillverkning står för 8% av Sveriges CO2-utsläpp.

Våra bostadsbyggnader konsumerar ca 80 TWh av elförbrukningen i samhället som är ca 135 TWh. En seriös energieffektivisering med 2/3 minskning av tillförd energi skulle frigöra 50TWh, lika mycket som nuvarande 6 kärnkraftverk producerar. Genom att energieffektivisera de sämsta husen först, får industrin tillgång till den energi de efterfrågar för sin omställning och utveckling. Den elen kan börja levereras om 2 - 3 år, ca 13 TWh med EU:s taktpinne. Vi kan samtidigt fylla på med vindkraft och solkraft varvid ny kärnkraft blir helt överflödig.

Det är mycket svårt att förstå regeringens kärnkraftsvurm. Man väljer t o m att bryta mot ett EU-direktiv för att inte få el-tillskott i ledningarna. Oppositionspartierna måste involveras i detta. Och därför önskar jag att årsmötet röstar för

att Klimatriksdagen informerar riksdagens oppositionspartier samt SR och SVT.

Styrelsens yttrande:

Styrelsen håller med motionären om att det är viktigt att granska politisk implementering och utkräva ansvar från berörda beslutsfattare.

Sakfrågan EPBD hanteras idag inom Klimatriksdagen av energigruppen som både granskar och bedriver folkbildning. Samtidigt bedriver påverkansgruppen ett arbete med strategisk kommunikation mot riksdagspartierna och public service. Medlemmar som vill bidra till dessa frågor uppmantras ansluta till respektive arbetsgrupp.

För mer utförligt svar kring sakinnehåll skickas motionen vidare till energigruppen.

Styrelsen föreslår att årsstämman anses motionen besvarad.

Motion 5: Ta ställning för minskad produktion och konsumtion

Jag läser med glädje styrelsens förslag till ny värdegrundstext inför årsmötet. Det står inledningsvis: ”Klimatriksdagen tar forskningens varningar om klimatförändringar, utarmning av ekosystem samt överexploatering av naturresurser och arter på största allvar. Ekonomi, produktion och konsumtion behöver rymmas inom systemviktiga planetära gränser.” (min fetstil)

Anledningen till att vi nu överskrider sju av nio Planetära gränser är att det globala samhällsmaskineriet, den globala ekonomin om man så vill, är för stort. Och det har det varit i cirka 50 år! För varje år som gått sedan mitten av 1970-talet har bärkraften eller produktionsförmågan hos ekosystemen minskat. För att vi ska kunna krypa in inom de Planetära gränserna igen, måste vi så snart som möjligt MINSKA global och svensk produktion och konsumtion. Detta ser jag som den viktigaste klimat- och hållbarhetsfrågan just nu.

Det finns inga belegg för att det går att fortsätta öka global produktion och konsumtion och samtidigt minska klimat- och miljöpåverkan. Inte ens att klara av klimatmålen vid en oförändrad produktion. Se till exempel ”Decoupling Debunked” av Timothée Patrique, <https://eeb.org/en/library/decoupling-debunked/> .

För att undvika sociala problem så långt som möjligt när vi minskar global produktion och konsumtion, behöver vi se till att ”alla människor tillförsäkras anständiga livsvillkor och ett gott liv”, som det också står i det nya förslaget till värdegrundstext. Vi behöver skydda de ekonomiskt och socialt svagaste, oavsett land.

Om Klimatriksdagen tar beslut enligt mitt förslag nedan, skulle det sända en viktig signal till i första hand civilsamhällesorganisationerna i Sverige, men förhoppningsvis också till politiker och företagsledare. Ute i Europa har man diskuterat och beforskat dessa frågor i snart 20 år. Det är dags att vi i Sverige också vågar börja prata om detta.

Förslag till beslut

- I första hand att Klimatriksdagen tydligt tar ställning för minskad global och svensk produktion och konsumtion samtidigt som de ekonomiskt och socialt svagaste skyddas, oavsett land.
- I andra hand att Klimatriksdagen snarast efter valet 2026 startar studiecirkel på detta tema riktade till föreningens medlemmar och sympatisörer. Inom Naturskyddsföreningen har det under det senaste året arbetats fram ett studiematerial kring samhällsekonomi och tillväxt/tillväxtkritik, som Klimatriksdagen skulle kunna utgå ifrån.

Styrelsens yttrande:

Styrelsen delar motionärens uppfattning om att klimaträttvisa och konsumtionsminskning är viktiga frågor i omställningen. Det är bland annat för att stärka dessa förhållanden som styrelsen föreslår en ny formulering av föreningens värdegrund. Styrelsen tycker alltså att den nya värdegrunden, om den antas, lägger grund för ställningstaganden enligt motionärens första att-sats. Konkret implementering görs vidare av relevant arbetsgrupp.

Styrelsen är också för kunskapshöjande aktiviteter inom föreningen, speciellt ifall de initieras av medlemmar. Om intresse finns ser styrelsen alltså positivt på motionärens andra att-sats och uppmuntrar motionären, samt andra intresserade, att utforska möjliga former för detta förslag i dialog med arbetsgruppen för välbefinnandekonomi.

Styrelsen föreslår att årsstämman anses motionen besvarad.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 16 pages before this page

Dokumentet inneholder 16 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 16 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 16 sider før denne side

Detta dokument innehåller 16 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende